

Під час аналізу тестів ЗНО у окремих країнах близького зарубіжжя 2018 і 2019 рр., встановлено, що в тестах з фізики 1/2 тестових завдань містили нетекстові елементи, серед яких по 27% було завдань з рисунками, по 15% з графіками, по 8% з таблицями та по 4% зі схемами (деякі завдання містили по кілька видів нетекстових елементів). На другому місці – тести з географії із 40% нетекстових елементів, з яких по 23% завдань з картами, по 6% з таблицями та рисунками, по 3% з графіками і кліматограмами. Далі за кількістю нетекстових елементів у тестових завданнях (по 37,5%) – тести з біології. Серед завдань переважають завдання з рисунками (по 19%) та таблицями (по 12,5%). Найменша кількість нетекстових елементів у тестових завданнях – у тестах з хімії (по 9%): по 4,5% завдань з рисунками та діаграмами. Водночас, у країнах близького зарубіжжя, як і в Україні, згідно із методичними рекомендаціями для вчителів, підготовленими на основі аналізу типових помилок учасників ЗНО, здобувачі освіти також мають труднощі під час виконання тестових завдань із нетекстовими елементами. Зокрема, у тестах з фізики здобувачі освіти гірше виконують тестові завдання з нетекстовими елементами, ніж завдання на перевірку тих же формул, але без нетекстових елементів.

Отже, однією із умов запровадження в Україні ДПА в формі ЗНО для випускників гімназії є дослідження проблеми формування тестових завдань з нетекстовими елементами та підготовки вчителів закладів загальної середньої освіти до роботи із завданнями такого типу.

ЗОВНІШНЄ НЕЗАЛЕЖНЕ ОЦІНЮВАННЯ ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ МОТИВАЦІЙНОЇ СФЕРИ ОСОБИСТОСТІ (ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ)

С. Г. Головка, канд. іст. наук

Одним із аспектів наукового дослідження проблеми реалізації державної підсумкової атестації випускників гімназії у формі зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО) є з'ясування відображення мотивації щодо вибору напряму майбутньої навчальної та професійної діяльності у сертифікаційних оцінках ЗНО.

Було організовано та проведено експеримент із вивчення мотиваційної сфери особистості (інтереси, установки, ціннісні орієнтації тощо) студентів першого курсу юридичного факультету – учасників ЗНО з історії. Як інструментарій було використано спеціально спроектований питальник щодо профілю юриста.

Результати експериментального дослідження показали, що первинні образи-стереотипи юриста, сформовані у студентів-першокурсників, мають яскраво виражені гендерні ознаки. При цьому з'ясовано, що особистісні стереотипи, як форма індивідуальної свідомості випускника середньої школи, виконують соціально-регулюючу функцію, виступаючи важливою складовою системи факторів. Вони впливають на формування цілей відносно визначення напрямку подальшої професійної освіти та мотивації для вступу до відповідного закладу вищої освіти, що відображається у сертифікаційних оцінках за результатами ЗНО.

За результатами дисперсійного аналізу результатів анкетування студентів-першокурсників зроблено висновки щодо впливу фактора "оцінка ЗНО з історії" на розподіл рейтингових оцінок характеристик образу "юрист" та його сили залежно від статі студентів. Визначено доцільність врахування цього впливу та створення відповідних дидактичних умов для формування об'єктивного образу юриста-професіонала з метою забезпечення ефективності процесу підготовки майбутніх правників.

Акцентовано увагу на доцільності реалізації в освітньому процесі таких дидактичних моделей, які забезпечують рівні можливості особистісного самовираження, вияви активності та ініціативності студентів обох статей. Одним із чинників досягнення цієї мети визначено використання активних комунікаційних процесів на основі гендерного вирівнювання способів спілкування: організація дискусій та спільного обговорення навчальних проблем та професійних практичних ситуацій, рольових ігор із залученням студентів обох статей. Перевага має надаватися колективним методам та формам організації навчально-пізнавальної діяльності студентів, їх роботи у змішаних групах.

Сформульовано гіпотезу, що сертифікаційні оцінки ЗНО випускників гімназії відобразатимуть мотивацію учнів щодо вибору напрямку подальшого навчання у ліцеї відповідного профілю, яка матиме при цьому гендерні ознаки.

ХРОНОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ВИВЧЕННЯ ГЕОГРАФІЇ

А. В. Топузова, канд. пед. наук

Відомо, що хронологічне мислення є незамінним інструментом для структурування фактологічного опису подій і надання сенсу їх послідовності, наприклад, черговості й логічної обумовленості географічних відкриттів і досліджень. Очевидно, без хронології низка подій виглядає безглуздою, а правильне розуміння учнями окремих